

KIS HORIZONTOK

GULYÁS JÓZSEF

I

Zöld pengék közepette,
ó, aranyos gyapotrudacsák,
tűzfogó hengerek,
majd szivarként füstölnek
a korhadt ereszekbe szűrva.
Mely úszik szálasan:
szagukról beszélni
önhittség, tévedés lenne,
a szavak túlbecsülése
és arról, ahogy őszkor a szél,
a szélparázs
kimarja bélüket fehéren.

II

Sok itt a szúnyog, mondtam,
s fogtam késemet,
melyet évekkkel ezelőtt
az evés rangjára degradáltam.
S bizony végső ideje
bevallani tévedésemet,
a férgek ellen
ideje hatásos eszközért folyamodni,
ünnepek után nézni,
Júliás estéim elszaporítani,
órákat, melyek édességét
az őszibarack tartalmazza,
ideje unni magam,
szégyellni, végső ideje,
kényszer s értelem nélkül
ajándékozni valakinek,
jelkép és remény nélkül,
minden további nélkül,
minden eredménytől eltekintve.

Így követtem a vízösvény
törvényszerű fordulatait
ereszkedve szépen
a szúnyog-kaptárak hűvösébe,
kezemben késsel.

Késemet évekkkel ezelőtt
a gyümölcsjárművészet,
a hangszerkészítés
műveleteire degradáltam.

S bizony végső ideje
bevallani tévedésemet,
a férgek ellen ideje
hatásos eszközért folyamodni.

III
Völgy, körítve virággal,
mély tányérjában
a nyár mézzé ikrásodott.

Itt a zöld kissé feltornyul,
üregek, továbbiak,
az égből, jelkép s tanulság nélkül,
golyák ernyedő járása,
minden titok s emberi
vonatkozás nélkül,
érdekes viszont megemlíteni,
hogyan befolyásolja
röptük vonalát a folyó, mely
egy domb kedvéért
roppant kerékben fordul,
nagyot fárad.

IV
Az udvar látóhatáráként
a házak körül fordul,
mint hurok,
a gondolat a szilvás mögött
úrbe csapódik,
a vágyak valamivel
odébb szállnak célba,
a szem messzebb lát,
messzebb az agynál,
az agynál is valamivel.

V
A horizont hullámmzó kenyér,
a horizont a csöpp teret
bezáró tüskés növény-kerítés,
a gaz virágos földet bújtat,
szoros növényzet,
csupa idill, öröm, veszélytelen,
hacsak a csend,
e még szívósabb növényzet
s az ég hiánya
nem lenne veszélyes,
mert nincs itt ég,
csak föld, föld, föld,
hacsak a föld nem,

e makacs lenyészet
égbe kiáltó mobeszkcjével
s a külön kis horizontok,
egyéniek,
a porták körül rendíthetetlenül.

VI

Meztelen, kiszolgáltatva,
mint egy versben, levélben,
tömjénnel vállamon
robbanásra áhítozok.
A régiség tényei halmokban.
A láthatár s minden
az udvarok terébe sűrűsödik,
egy szeg, melyet
nem szabad a helyére tenni,
mint a zseblámpa,
élesen rávilágít.

A hulladék utolsó lépcsője,
özönvízkori tárgyak
vitrin és felirat nélkül,
óceánok kitolt mocska,
mint ürülék,
festői formákba rendeződve,
világ hátsódudvara,
minden csomagolatlanul,
meztelen, gyönyörű,
hallom a színek játékosait
gügyögni,
imádkozni
a hulladék legalsó lépcsőin,
gyönyörű,
igen, ó, igen.

S erről korszerűtlen,
archaikus lenne beszélni,
a kiásott ajtókról,
avult lenne a mögöttük
garasként megtalált szakállas rémekről,
tovább, a padlásokról,
hol aszalt szilva s katonaszőkevény,
patkányok tűzkő-szeme
a homályos csendben,
s idejétmúlt lenne
a rét éjjel kuruttyuló hulláiról,
akár az ijedtség
s a virágok hashajtó tulajdonsága.

Végül tessék három verssornak
a Göncöl Mátyás lelke, melyet
nem lehet eltakarítani.

VII

Megkerülve a földet,
a csöpp gázos láthatárt,
tömjénnel vállamon,
kéve ördögi füstölővel
érkezem haza este,
kezemet vízbe merítve
gondolom,
a szemem kellene kimosni,
agyvelőmet,
emlékezetemet,
amely rongyként
tele mocsokkal.